

Uit deze vondsten stond derhalve vast, dat de families de *Horgny* en de *Hollande* toenmaals te Valenciennes woonden, zoodat de waarschijnlijkheid groot was, dat ook de met die families verwante *Jacques de Fremery* (de vader) uit die stad of haar omgeving herkomstig was.

Alvorens echter een onderzoek in te stellen in de archieven te Lille en te Valenciennes, in de aldaar berustende bescheiden over laatstgenoemde stad, werd een bezoek gebracht aan het Staatsarchief te Bergen (Mons), omdat daarin nu berust een klein archief van de leenkamer van de hierboven genoemde heerlijkheid van Haussy, met een leen waarvan *Jacques de Fremery*, de zoon, immers vóór 1615 als erfgenaam van zijn oom *Jacques de Horgny* beleend was.

Het te Mons nog aanwezige kleine archief van het *Cour féodale de Haussy (France)*, bevatte 12 perkamenten acten, waarvan een gepasseerd en la ville du Quesnoi le 1^r aout 1613⁵⁾, in welke inderdaad de *Jacques de Fremery* uit Aken voorkwam; ik geef nu alleen de voornaamste zinsneden uit die oorkonde letterlijk weer (men lette op de spelling van den naam de Fr.):

Comparut personnellement Jean Laoust, bourgeois de la ville de Valenciennes demorant, comme procureur suffisamment fondé, commis et establiz de Jacques de Frameries, filz aisnez de Jacques aluy demoré de feue Marye de Holande, fille Simon⁶⁾, demorant en la ville d'Aix, apparant par lettre de procuracion en papier passée en la dite ville par devant notaire et tesmoigns en date du vingt-sixième jour de juillet dernier de cest an 1613 etc.

et remonstra que par le trespas feu Jacques de Horgnies, qui fut frère uterrin de la dite Marie et de là le plus prochain heritier en ligne collatérale, un fief liège, tenu de la seigneurie de Haussy, se comprenant en sept mencaudées de pret ou terre en une pièce etc. etc.

après et prestement laquelle remonstration et ainsi faicts, ledict Laoust comme procureur dict, me requist comme bailly que recevoir les susdict fief au nom du dict de Frameries constituant, son maitre, etc.

à la quelle requeste comme raisonnable et accordant à la loi de ce pais et comté de Haynaut, je me suis condescendu, etc. etc.

Vier weken later werd een pretendent op dit leen eveneens er mede beleend; de reden daarvan lezen wij in eene tot dezelfde verzameling behorende andere oorkonde, n.l. 28 Aug. 1613: *relief d'un fief liège, tenu de la terre et seigneurie de Haussy, faict à Mathieu de Horgnies, bourgeois, demorant en la ville de Valenciennes, par le trespas et succession de feu Jacques de Horgnies, vivant aussi bourgeois de Vallenchiennes, décédé au dict lieu il a environ six semaines, sans laisser hoirs en ligne directz, estoit venu, succédé et eschu au dict Mathieu, son cousin germain du costel paternel et plus prochain héritier en ligne collatérale, au fief liege tenu de la dite seigneurie, etc.*

Hoe dit zij, blijktens de in jg. 1925 medegedeelde Utrechtsche acten van 29 Jan. 1615 en 20 Juni 1615,

⁵⁾ Men benutte blijkbaar den tijd van het 12-jarig Bestand, om vermoedelijk aanvankelijk geconfiskeerde goederen, welke toebehoorden aan Protestantsche families, weder in eigendom te krijgen.

⁶⁾ Van daar de voornaam Simon bij een der kinderen van Jacques de Fremery te Aken. (Zie het artikel in jg. 1925).

wordt het leen dan door den gemachtigde van *Jacques de Fremery* verkocht aan *Pierre le Grand*, koopman te Valenciennes.

Bleek uit de verdere oorkonden van den leenhof van Haussy ten slotte nog alleen, dat het onderwerpelijke leen sedert 24 Jan. 1594 door aankoop in het bezit was gekomen van *Jacques de Horgnies*, uit die acten bleek nog niet of de familie de *Fremery* (de *Frameries*) voordien te Valenciennes gewoond had of niet.

Daarentegen werd in bescheiden van het *Cour féodale du chapitre de St. Waudru*, eveneens in het Staatsarchief te Mons aanwezig, gevonden, dat althans reeds in 1404⁷⁾ een *Jacquemart de Frameries, demorans à Valenciennes, home de fief* van St. Waudru was, wegens een leen gelegen bij Jemappes. Dit leen werd 7 Juli 1430⁷⁾ verheven door *Henry Castre, demorant à Valenciennes, par le trespas du dit Jakemart*. Hiermede was dus bewezen, dat in den aanvang der 15e eeuw de naam de *Frameries* te Valenciennes voorkwam.

De *Jacquemart de Frameries* van 1404 is vermoedelijk dezelfde als de *Jaquemart de Frameries*, die 23 April 1407 een der leengetuigen is bij een overdracht door *Jehan le Précost*, klerk en burger der stad Valenciennes, aan *Jaquemart de Gand*, wonende te Jemappes. Het zegel van dezen de *Frameries* hangt nog aan de oorkonde en vertoont als wapen een leeuw.⁸⁾

Reeds veel eerder komt de naam de *Frameries* in die streken voor, in 1339 is *Ernoul de Frameries, homme de la cour de Mons*⁹⁾, in 1322 is *Hues de Frameries, homme de fief du chapitre de St. Waudru*¹⁰⁾ en reeds in 1250 is *Hugues de Frameries, chevalier*, leenman van hetzelfde kapittel¹¹⁾. De in 1322 vermelde de *Fr.* zegelt met een wapen vertoonende een schuinbalk vergezeld van 6 merletten, gerangschikt langs den zoom van het schild.

Over de 16^e eeuwse de *Frameries* leverden de bronnen te Mons echter niets op.

Een onderzoek in het Staatsarchief te Lille, waar zeer vele bronnen over Valenciennes berusten, deed ons echter eenige de *Frameries* kennen die wij in volgorde zullen vermelden, waarbij wij de aandacht vestigen op de spelling van dezen naam.

1507. *Jehan de Framerie*, echtgenoot van *Méhault de Villers*¹²⁾.

1507. *Quentin de Frameries*¹²⁾.

1516. *Quintin de Framerye*¹³⁾.

1568. De erfgenamen van *Quintin de Frameries*¹⁴⁾.

Al deze inschrijvingen vermelden de ontvangst en betaling van tijsen en renten „du domaine de la Salle-Comte en Valenciennes”¹⁵⁾.

Ondanks de groote heeveelheid van bronnen, waar-

⁷⁾ Cour féodale de St. Waudru. 1385—1527, le livre des hommages, p. 12.

⁸⁾ Cartulaire des Comtes du Hainaut, VI, 177.

⁹⁾ Idem, I, 80, en het werk over Le chapitre de Saint Wandru, waarin nog eenige malen deze Ernoul de Frameries voorkomt.

¹⁰⁾ St. Waudru, fonds de Hal.

¹¹⁾ Cartulaire des Comtes du Hainaut, II, 302, note 1.

¹²⁾ Etat du revenu de Valenciennes, n°. 9719.

¹³⁾ Idem, n°. 9720.

¹⁴⁾ Idem, n°. 9721.

¹⁵⁾ De inschrijving van 1568 luidt b.v.: Les hoirs *Quintin de Framerie* pour l'autre moitiés d'une rente de dix chapons contre *Jean Laumosnier*, sur leur héritage hors la porte Notre Dame (à Valenciennes) venant de *Willoume de Framerie*.